

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sža/15/2014
Identifikačné číslo spisu:	7013201645
Dátum vydania rozhodnutia:	29.07.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7013201645.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky: 1/ T. T. T., narodená XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ruská federácia, čečenská národnosť, adresa posledného pobytu v zahraničí v meste R., ulica J. XB, K., Ruská federácia, t. č. Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, 2/ G. W. H., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ruská federácia, t.č. Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, 3/ H. W. H., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Ruská federácia, t.č. Pobytový tábor Opatovská Nová Ves, zastúpení Martinom Škamlom, Advokátska kancelária Škamla, s.r.o., so sídlom Makovického 15, Žilina, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-404-14/PO-Ž-2013 zo dňa 25. novembra 2013, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/26/2013-32 zo dňa 5. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu Košiciach č. k. 5Saz/26/2013-32 zo dňa 5. marca 2014 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-404-14/PO-Ž-2013 zo dňa 25. novembra 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odporca j e p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľom 1-3 trovy konania vo výške 672,03 Eur (titulom náhrady trov právneho zastúpenia) do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, k rukám ich právneho zástupcu Martina Škamlu.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Košiciach rozsudkom uvedeným vo výroku potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-404-14/PO-Ž-2013 zo dňa 25. novembra 2013, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len „zákon o azyle“) navrhovateľom neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol im doplnkovú ochranu.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že sa zaoberal všetkými námietkami navrhovateľov a postup odporcu považuje v celom rozsahu za správny, v súlade so zákonom o azyle a Ženevským dohovorom z roku 1951. Navrhovatelia nespĺnili podmienky ustanovené v § 8 alebo 10, ani § 13c ods. 1 zákona o azyle, a preto im nebol udelený azyl ani poskytnutá doplnková ochrana.

Krajský súd ďalej poznamenal, že azyl predstavuje medzinárodnoprávnu ochranu osôb, ktoré majú v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôžu alebo nechcú vrátiť do tohto štátu. Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom presne vymedzené a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd. Právo na azyl navyše nemožno považovať za právo nárokové, ani Ústava Slovenskej republiky, Listina základných práv a slobôd ani medzinárodné zmluvy o ľudských právach, ktorými je Slovenská republika viazaná, nezaručujú, že právo azylu musí byť žiadateľovi poskytnuté.

Podľa názoru krajského súdu odporca rozhodol o žiadosti navrhovateľov na základe náležite zisteného skutkového stavu veci a vec správne právne posúdil podľa ustanovení § 8, § 10 a v súvislosti s tým podľa § 2 písm. d/, ako aj § 13a alebo § 13b a v súvislosti s tým aj podľa § 2 písm. f/ zákona o azyle, keďže navrhovateľka v 1. rade svoju žiadosť o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany odôvodnila existenciou takých dôvodov, ktoré nemožno považovať za dôvody relevantné pre udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany. Skutočnosť, že bola v krajine pôvodu prenasledovaná z dôvodov relevantných podľa zákona o azyle a Ženevského dohovoru z roku 1951 v konaní žiadnym spôsobom nepreukázala.

Krajský súd ďalej uviedol, že navrhovateľka v priebehu azylového konania neuviedla žiadne podstatné skutočnosti a nepredložila žiadne hodnoverné dokumenty, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jej žiadosti. Z obsahu administratívneho spisu odporcu vyplynulo, že navrhovateľka požiadala o medzinárodnú ochranu na území SR pre seba a svojich dvoch maloletých synov z dôvodov problémov jej manžela. V Dotazníku žiadateľa o azyl zo dňa 5. septembra 2013 neuviedla, ako vo vyhlásení cudzinca zo dňa 27. augusta 2013, že o udelenie azylu na území SR žiada pre seba a svojich dvoch synov z politických dôvodov a z obavy o svoj život a zdravie.

Krajský súd po preskúmaní administratívneho spisu dospel k rovnakému záveru, ako správny orgán, že v prípade navrhovateľky nemožno hovoriť ani o jednom z dôvodov udelenia azylu podľa § 8 alebo § 10 zákona o azyle. Dôvody ňou uvádzané sa týkajú manžela a ako sama navrhovateľka uviedla, nebola v krajine pôvodu nikdy trestne stíhaná, nemala problémy s políciou, nie je členom žiadnej politickej strany, ani hnutia. Navrhovateľka ničím nepreukázala dôvodnú obavu z prenasledovania z politických dôvodov a preto krajský súd túto odvoláciu námietku považuje za nedôvodnú. Za nedôvodnú považoval krajský súd aj odvoláciu námietku, týkajúcu sa skutočnosti, že sa odporca v rozhodnutí nezaoberal zasahovaním vlády do výkonu štátnej moci, prípadne tým, či je v Ingušsku bežné, aby osoby ovplyvňujúce dôležité štátne záujmy boli pod tlakom prezidenta, či iných vysoko postavených osôb v krajine a či sa v Ingušsku bežne stáva, že príbuzní hľadaných osôb majú problémy so štátnymi orgánmi a s políciou. Tieto problémy sa však týkajú len jej manžela. Navrhovateľka prehlásila, že osobne nemala nijaký problém v krajine pôvodu. Odporca navrhovateľkine dôvody odchodu z krajiny pôvodu náležite vyhodnotil po stránke skutkovej (objektívne aj jej maloletých synov) a z tohto hodnotenia vyvodil aj správny právny záver, že navrhovateľkou v 1. rade uvádzané skutočnosti nespĺňajú podmienky prenasledovania v zmysle zákona o azyle, ani Ženevského dohovoru z roku 1951. Navrhovateľka pri objasňovaní skutkového stavu teda neuniesla bremeno tvrdenia, ani bremeno dôkazu.

K otázke doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že zmyslom a účelom doplnkovej ochrany je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale u nich by bolo, z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle, neúnosné, neprimerané, či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Navrhovateľka nepredložila žiaden dôkaz o skutočnostiach, ktoré by jej bránili v návrate do krajiny pôvodu. Uvádzala

len všeobecné obavy z možného uväznenia manžela, čo ale samo o sebe nie je dôvod na to, aby odporca rozhodol inak, ako rozhodol. Navrhovateľka v Dotazníku žiadateľa o azyl zo dňa 5. septembra 2013 uviedla, že jej osobne by v prípade návratu do krajiny pôvodu nemalo nič hroziť. Krajský súd preto považoval za nedôvodnú odvolaciu námietku, týkajúcu sa neaktuálnosti použitých informácií o krajine pôvodu a odporcom zhodnotenú informáciu o krajine pôvodu považoval krajský súd vzhľadom na výpoveď navrhovateľky za dostatočnú.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľov

Proti uvedenému rozsudku podali navrhovatelia včas odvolanie, v ktorom uviedli, že s rozhodnutím v celom rozsahu nesúhlasia z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ OSP.

Podľa navrhovateľov krajský súd nesprávne právne posúdil vec, ak dospel k záveru, že rozhodnutie odporcu o neudelení azylu je správne. Je nepredstaviteľné, aby boli podmienky pre udelenie azylu skúmané separátne u manželov, ktorí spolu v krajine pôvodu žili a vychovávali svoje deti, a ktorí sa rozhodli opustiť krajinu pôvodu spoločne. Je logické, že problémy, ktoré mal jej manžel v krajine pôvodu sa bytostne dotýkajú aj jej a ich spoločných detí. Skutočnosť, že navrhovateľka v dotazníku neuviedla, že žiada o udelenie azylu pre seba a svojich synov z politických dôvodov a z obavy o svoj život a zdravie, teda tak, ako to uviedla vo vyhlásení cudzinca, je irelevantná. Ak by navrhovateľka odôvodnila svoju žiadosť dôvodmi, ktoré nemožno považovať za dôvody relevantné pre udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany, odporca mal žiadosť ako zjavne neopodstatnenú v lehote 60 dní od začatia konania zamietnuť. Preto je rozhodnutie krajského súdu nezrozumiteľné. Navrhovateľka riadne uviedla dôvody, pre ktoré sa obáva návrhu do krajiny.

Informácie, z ktorých vychádzal odporca vo svojom rozhodnutí nie sú aktuálne. Zo smerníc Rady č. 2004/83/ES a 2005/85/ES je možné vyvodiť základné požiadavky na informácie, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia vydaného v azylovom konaní:

- informácie musia byť relevantné a úplné
- informácie musia byť presné a aktuálne
- informácie musia pochádzať zo spoľahlivých zdrojov a mali by byť použité rôzne zdroje informácií
- zdroje informácií by mali byť dostupné všetkým stranám a mali by byť dohľadateľné
- informácie musia byť využité všestranným spôsobom.

ESLP tieto kritéria spresnil vo svojich rozhodnutiach. Informácie, ktoré boli podkladom napadnutého rozhodnutia nespĺňali potrebné kritéria a v rozhodnutí neboli ani špecifikované. Rozhodnutie je preto nepreskúmateľné.

Podľa správneho poriadku je správny orgán povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Tejto požiadavke však stav veci zistený odporcom nemôže vyhovovať. Súd prvého stupňa sa nezaoberal námietkou o tom, že časť napadnutého rozhodnutia venovaná sa doplnkovej ochrane sa doslovne zhoduje s časťou rozhodnutia týkajúceho sa navrhovateľkinho manžela.

Navrhovatelia poukázali na to, že rozhodnutie odporcu zo dňa 25. novembra 2013 ČAS: MU-405-18/PO-Ž, ktorým nebol udelený azyl jej manželovi a nebola mu poskytnutá doplnková ochrana, bolo rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Saz/25/2013-14 dňa 26. marca 2014 zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

Podľa navrhovateľov je nepredstaviteľné, aby boli podmienky pre udelenie azylu skúmané separátne u manželov, ktorí spolu v krajine pôvodu žili a vychovávali svoje deti, a ktorí sa rozhodli opustiť krajinu pôvodu spoločne. Je logické, že problémy, ktoré mal jej manžel v krajine pôvodu sa bytostne dotýkajú aj jej a ich spoločných detí. Skutočnosť, že navrhovateľka v dotazníku neuviedla, že žiada o udelenie azylu pre seba a svojich synov z politických dôvodov a z obavy o svoj život a zdravie, teda tak, ako to uviedla vo vyhlásení cudzinca, je irelevantná. Ak by navrhovateľka odôvodnila svoju žiadosť dôvodmi, ktoré nemožno považovať za dôvody relevantné pre udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany, odporca

mal žiadosť ako zjavne neopodstatnenú v lehote 60 dní od začatia konania zamietnuť.

Navrhovali preto rozsudok krajského súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnili náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľov

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľov vyjadril tak, že navrhovatelia v odvolaní proti rozsudku krajského súdu neuviedli žiadne nové skutočnosti a nepredložili žiadne dôkazy, ktoré by mali mať vplyv na zmenu napadnutého rozhodnutia odporcu. Z dôvodov, ktoré navrhovateľka opísala, vyplýva, že ani ona ani jej maloleté deti nespĺnili žiadnu z podmienok a udelenie azylu na území Slovenskej republiky, ktoré sú uvedené v § 8 zákona o azyle. Azyl ako právny inštitút, nie je univerzálnym nástrojom na poskytnutie ochrany, ale dôvody na jeho poskytnutie sú zákonom presne ustanovené a vymedzené. Predpokladom na poskytnutie doplnkovej ochrany zas musí byť splnená podmienka vážneho bezprávia, čo tiež nebolo preukázané. Vzhľadom na všeobecne dostupné informácie o krajine pôvodu neexistujú žiadne dôvody domnievať sa, že by bolo možné pokladať Ruskú federáciu za štát v ktorom by boli navrhovatelia vystavení reálnej hrozbe vážneho bezprávia. Navrhoval preto rozsudok krajského súdu potvrdiť.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

V rozhodnutí, ktorým odporca neudelil navrhovateľom azyl a neposkytol doplnkovú ochranu uviedol, že žiadateľka požiadala v mene svojom a v mene svojich maloletých synov o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany, a to z dôvodu obavy o život a zdravie, pretože orgány štátnej moci sa na základe vykonávaných obvinení vyhrážali jej manželovi, že mu ublížia, pokiaľ neprehradí, kde sa nachádza jeho brat.

V pohovore vykonanom za účelom zdôvodnenia žiadosti navrhovateľka uviedla, že jej, ani maloletým synom, sa v krajine pôvodu nič nestalo, nikto sa im nevyhrážal a osobne nemali s nikým žiadne problémy. Rozhodla sa, že Čechensko s deťmi a manželom opustí, kvôli jeho problémom. Mal problémy, kvôli svojmu bratovi, ktorý bol obvinený z napomáhania pri založení zločineckej ozbrojenej skupiny. Keď príslušníci polície nemali k dispozícii manželovho brata, zobrali na výsluch manžela. Okrem toho mal manžel, ako správca konkurznej podstaty akciovej spoločnosti INGUS NAFTE GASPROM aj pracovné problémy, pretože bol naňho vyvíjaný nátlak, aby sa dopustil ekonomickej trestnej činnosti, čo on odmietol. Pretože manžela miluje, verí mu, a je pre ňu samozrejmé, aby rodina ostala spolu, rozhodla sa, že Čechensko aj s deťmi opustí a bude nasledovať manžela.

Podľa názoru odporcu žiadateľka počas azylového konania nepredložila žiadne dokumenty, ktoré by potvrdzovali opodstatnenosť jej žiadosti. Podľa jej vyjadrenia nebolo voči nej nikdy vedené trestné konanie, nikdy nebola zadržaná, väznená ani vypočúvaná, neprišla do styku s armádou, políciou, súdnictvom, ani inými štátnymi orgánmi a nebola členkou žiadnej politickej strany, hnutia, organizácie. V Čechensku sa ani jej, ani maloletým synom nikdy nič nestalo a krajinu opustila iba preto, lebo bolo pre ňu samozrejmé nasledovať aj s deťmi manžela, ktorého ľúbi, a ktorému verí. K dôvodom, pre ktoré sa manžel rozhodol opustiť Čechensko podrobnosti uviesť nevedela, pretože bola tehotná, postupne porodila dve deti, o ktoré sa potom starala. Z uvedeného je teda zrejmé, že žiadateľka a jej maloletí synovia nemali v Čechensku žiadne problémy, čo dokazuje aj skutočnosť, ktorú žiadateľka počas pohovoru tiež uviedla, že v prípade návratu do Čechenska sa neobáva, že by sa jej alebo maloletým synom niečo stalo. Obáva sa iba toho, že jej manžel by mohol byť po návrate uväznený a odsúdený. Odporca preto dospel k záveru, že v prípade žiadateľky a jej maloletých synov neboli splnené zákonom stanovené dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle. Zároveň v tomto prípade nie sú z objektívnych dôvodov splnené ani podmienky na udelenie azylu podľa § 10 zákona o azyle, teda na udelenie azylu za účelom zlúčenia

rodiny.

Vzhľadom na to, že v prípade žiadateľky a jej maloletých synov neboli splnené dôvody pre udelenie azylu, odporca posúdil, či podľa § 13a a § 13b, nespĺňajú podmienky poskytnutia doplnkovej ochrany. Voči navrhovateľke nikdy nebolo vedené trestné konanie, nebola väznená, zatknutá alebo zadržaná a nikdy nemala žiadne problémy s oficiálnymi ruskými, resp. čečenskými štátnymi orgánmi. Vzhľadom na vek jej maloletých synov takýmto problémom nečelili ani oni. Preto v prípade ich návratu do krajiny pôvodu možno hrozbu vážneho bezprávia v podobe uloženia trestu smrti alebo jeho výkonu vylúčiť. Uvedené možno konštatovať aj z toho dôvodu, že od augusta 1996 platí v Ruskej federácii moratórium na trest smrti.

Navrhovateľka nebola vystavená mučeniu, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu a nevykonávala žiadnu činnosť, ktorá by viedla oficiálne ruské, resp. čečenské orgány k neprimeraným opatreniam voči jej osobe. Toto možno konštatovať aj pokiaľ ide o jej maloletých synov. Podľa správy MZV USA o dodržiavaní ľudských práv v krajine za rok 2012 vyplýva, zákon v Ruskej federácii zaručuje slobodu pohybu po celej krajine, cestovanie do zahraničia, čo občania všeobecne bez obmedzení využívali, emigrácie a repatriácie. Vláda všeobecne spolupracovala, až na niektoré významné výnimky, s UNHCR a ďalšími humanitárnymi organizáciami pri poskytovaní ochrany a pomoci vnútorne presídleným osobám, utečencom, vracajúcim sa utečencom, žiadateľom o azyl, osobám bez štátnej príslušnosti a iným osobám v ich záujme. Preto je možné v prípade navrhovateľov hrozbu vážneho bezprávia v podobe mučenia alebo neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu vylúčiť.

V konečnom dôsledku sa migračný úrad zaoberal, či žiadateľka, resp. jej maloletí synovia, v prípade návratu do Ruskej federácie - Čečenska, by mohli byť reálne, vážne a individuálne ohrození na živote alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. V krajine neprebíha žiaden ozbrojený konflikt. Dňa 16. apríla 2009 Ruská federácia oficiálne ukončila dlhotrvajúcu protiteroristickú operáciu v Čečensku, čím sa vytvorili podmienky pre normalizáciu situácie v tejto republike, jej úplnú obnovu a rozvoj sociálno-ekonomickej sféry. Hoci bezpečnostná situácia v oblasti severného Kaukazu je napätá, najnepokojnejšou oblasťou ostáva Dagestan. V porovnaní s rokom 2011, má všeobecná úroveň násillia klesajúcu tendenciu. Čo sa týka lokalizácie a intenzity bezpečnostných incidentov, treba podotknúť, že sú v jednotlivých oblastiach Kaukazského uzla rôzne. Z tohto pohľadu sa javí Čečensko ako najbezpečnejšia oblasť len s minimálnou úrovňou bezpečnostných incidentov a počtu obetí, ako sa môžu vyskytnúť prakticky všade na svete. Na základe uvedených skutočností, ako aj toho, čo žiadateľka uviedla, že v prípade návratu do Čečenska sa ničoho neobáva migračný úrad v jej prípade, resp. v prípade jej maloletých synov, vylúčil aj reálnu hrozbu vážneho a individuálneho ohrozenia života alebo nedotknuteľnosti osoby, z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

U navrhovateľov nebolo možné poskytnúť doplnkovú ochranu podľa § 13b zákona o azyle, keďže na území SR nemajú žiadnych rodinných príslušníkov s poskytnutou doplnkovou ochranou.

Za účelom posúdenia žiadosti menovanej odporca využil informácie najmä z nasledujúcich zdrojov: Odbor dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce MÚ MV SR - Ruská federácia - Čečensko, analýza krajiny pôvodu z 2. júla 2013, z verejne prístupného internetového portálu zastupiteľského úradu Českej republiky v Moskve z 30. septembra 2013.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol

bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP, s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. júla 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa ust. § 2 písm. d/ zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

§ 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azylanta, resp. slobodným deťom azylanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azylantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa v rámci opakovanej žiadosti o udelenie azylu rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviom 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

§ 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľom, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľov v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľka v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietala, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolací súd vyhodnotil tieto námietky ako dôvodné.

Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že navrhovateľka po príchode na územie Slovenskej republiky spolu s manželom a dvoma maloletými deťmi požiadala o azyl v mene svojom a v mene svojich maloletých detí. Dôvody žiadosti o azyl odvodzovala od dôvodov svojho manžela, pre problémy ktorého sa rozhodli opustiť krajinu pôvodu a požiadať o medzinárodnú ochranu.

Udelenie azylu navrhovateľke a jej maloletým synom je logicky viazané na udelenie azylu jej manželovi, vzhľadom na to, že krajinu opustila s manželom a maloletými deťmi spoločne kvôli problémom svojho manžela.

Zo spisov vyplýva, že správny orgán rozhodol o jej manželovi rozhodnutím ČAS: MU-405-18/PO-Ž-2013 dňa 25. novembra 2013, ktorým mu nebol udelený azyl ani poskytnutá doplnková ochrana. Proti tomuto rozhodnutiu bol podaný opravný prostriedok, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach rozhodnutím č. k. 5Saz/25/2013-14 zo dňa 26. marca 2014. Týmto rozhodnutím bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie. Telefonicky bolo zistené, že Migračný úrad do dňa vyhlásenia tohto rozsudku o manželovi navrhovateľky nerozhodol.

Z uvedeného je teda zrejmé, že krajský súd rozhodol vo veci navrhovateľov dňa 5. marca 2014 a vo veci manžela navrhovateľky až 26. marca 2014. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo toto jeho rozhodnutie predčasné, nakoľko bolo nutné najskôr preskúmať rozhodnutie rozhodnúť o azyle a doplnkovej ochrane manžela navrhovateľky, a až následne podľa toho, ako bolo v jeho prípade rozhodnuté, rozhodnúť o preskúmaní rozhodnutia vo veci navrhovateľky a maloletých deťoch manželov.

Krajský súd sa vo svojom rozsudku nezaoberal dôvodmi, prečo požiadal o azyl manžel navrhovateľky, a ktoré ona v Dotazníku žiadateľa o udelenie azylu z 5. septembra 2013 uviedla. Manželove problémy súviseli s jeho bratom, ktorý bol obvinený z napomáhania pri založení protištátnej ozbrojenej skupiny, a v prípade, že manželov brat nebol k dispozícii polícii, vyhrážali sa manželovi, že namiesto brata obvinia jeho. V tejto súvislosti bol zaistený na polícii a fyzicky napadnutý, pričom na postup polície sa sťažoval. Okrem toho mal problémy aj v práci, bol konkurzným správcom spoločnosti Inguš Nafta Gasprom, kde naňho z najvyšším miest Ingušskej republiky vyvíjali nátlak, aby sa ako správca konkurznej podstaty dopustil ekonomickej trestnej činnosti. Odmietal to a v apríli 2013 sa vzdal svojej funkcie konkurzného správcu. V rámci nátlaku na pracovisku sa mu vyhrážali, že ho obvinia alebo z účasti na založení zločineckej skupiny alebo zo závažnej ekonomickej činnosti. Manžela by teda mohli po návrate uväzniť, obviňovať a odsúdiť. Tieto dôvody sa nemôžu týkať iba manžela navrhovateľky, ako to vo svojom rozsudku krajský súd uviedol, nakoľko navrhovateľka, jej manžel a ich maloleté deti tvoria rodinu, ktorá spolu žije a spoločne vychováva maloleté deti.

Je preto nevyhnutné pri preskúmaní rozhodnutia týkajúceho sa navrhovateľky a maloletých detí potrebné vychádzať z výsledku prieskumu rozhodnutia správneho orgánu týkajúceho sa manžela navrhovateľky. I keď ide o dve samostatné konania, sú úzko prepojené, nakoľko problémy manžela navrhovateľky a otca maloletých detí boli dôvodom pre ktoré krajinu pôvodu opustili a požiadali o medzinárodnú ochranu. Je vysoko pravdepodobné, že ak by hrozilo nebezpečenstvo manželovi

navrhovateľovi a otcovi maloletých detí, dotklo by sa to aj ostatných členov rodiny.

Vzhľadom na to, že dôvody medzinárodnej ochrany v prípade navrhovateľky a jej maloletých synov sa odvíjajú od dôvodov udelenia azylu manžela navrhovateľky a otca maloletých detí krajský súd sa mal vo svojom rozsudku zaoberať aj týmito skutočnosťami, minimálne mal vyčkat' na rozhodnutie týkajúce sa prieskumu rozhodnutie manžela navrhovateľky. Pokiaľ tak krajský súd neučinil, prichádzalo do úvahy zrušenie jeho rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však dospel k záveru, že nie je účelné zrušiť rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ale prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

V ďalšom konaní bude podľa názoru Najvyššieho súdu potrebné, aby odporca rozhodol o udelení/neudelení azylu, prípadne poskytnutí/neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľov až na základe rozhodnutia týkajúceho sa manžela a otca navrhovateľov.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu podľa § 220 OSP tak, že rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 a 5 OSP v spojení s § 224 ods. 1 a 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľom, ktorí mali úspech vo veci, priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania i náhradu trov konania pred súdom prvého stupňa, v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 672,03 Eur titulom trov právneho zastúpenia. Trovy odvolacieho konania pozostávajú z odmeny za 1 úkon právnej pomoci (podanie odvolania), a to 134 Eur, režijný paušál 8,04 Eur a 20% DPH, spolu 170,45 Eur, trovy prvostupňového konania pozostávajú z odmeny za 3 úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie na súd vo veci samej, účasť na pojednávaní), a to 2 x 130,16 Eur, 1 x 134 Eur, režijný paušál 2 x 7,81 Eur, 1 x 8,04 Eur a 20% DPH, spolu 501,58 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.